

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **M. R.**, bytom Ž., zastúpeného JUDr. T. P., advokátkou v Ž., proti odporcovi **I. Š.**, bytom Ž., zastúpeného JUDr. D. C., advokátom v Ž., o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 4 C 232/2006, o dovolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo 7. októbra 2010 sp. zn. 10 Co 32/2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline zo 7. októbra 2010 sp. zn. 10 Co 32/2010 v napadnutom zmeňujúcom výroku **z r u š u j e** a vec vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Žilina rozsudkom z 18. septembra 2009 č.k. 4 C 232/2006-138 uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 3 954,55 € a vo zvyšnej časti návrh zamietol. Navrhovateľom uplatnený nárok pozostával z viacerých dielčích nárokov. Prvostupňový súd mal za preukázané, že odporca spôsobil navrhovateľovi škodu na zdraví, ktorá z titulu bolestného bola obodovaná 165 bodmi, čo vzhľadom na časové súvislosti prejednávaného prípadu zodpovedá sume 1 733,47 €. Rovnako mal súd bez pochybností preukázanú výšku škody z titulu trov právneho zastúpenia navrhovateľa v trestnom konaní 345,32 €. Pri nároku na náhradu vecnej škody za poškodené oblečenie a obuv vychádzal zo skutočností, že v dôsledku útoku odporcu navrhovateľ utrpel trznú ranu pery, z ktorej silno krvácal, čím došlo k znehodnoteniu oblečenia a obuvi krvou. Keďže navrhovateľ nepredložil žiadne dôkazy/doklady o zakúpení dotknutých vecí, postupoval súd podľa voľnej úvahy (§ 136 O.s.p.) a určil výšku tohto čiastkového nároku podľa bežných cien oblečenia

predávaného v obchodnej sieti; celkom v sume 215,76 €. V prevyšujúcej časti (298,75 €) návrh zamietol. Rovnako čiastočne zamietol dielčí nárok uplatňovaný z titulu náhrady nemajetkovej ujmy. Na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že tento nárok nie je daný z dôvodu zásahu do psychickej integrity navrhovateľa a ani podrobením ponižujúcemu zaobchádzaniu. Prihliadol tiež na osobu navrhovateľa, ktorá má povest' agresívnej osoby, najmä po požití alkoholických nápojov. Taktiež zohľadnil, že samotný navrhovateľ bol právoplatne odsúdený pre trestný čin ublíženia na zdraví, keď bezdôvodne napadol študenta gymnázia. Pokiaľ išlo o náhradu nemajetkovej ujmy v súvislosti so zásahom do fyzickej integrity, súd mal za to, že návrh je opodstatnený. Vychádzal z toho, že fyzický útok odporcu na navrhovateľa bol urobený bez vážneho dôvodu. Ospravedlnením nie je to, že navrhovateľ zrejme slovne provokoval a predpokladá sa, že účastníci incidentu boli pod vplyvom alkoholu. Z hľadiska poškodeného zvyšuje ujmu to, že útok bol náhly, prekvapivý a obzvlášť surový a intenzívny. Zároveň útočník – odporca bol dlhoročným aktívnym boxerom a kickboxerom a je v hrubom rozpore s etikou športovca zneužívať fyzickú prevahu a úderovú techniku mimo ringu. Keďže z hľadiska prostriedkov ochrany už nemožno použiť upustenie od neoprávneného zásahu alebo odstránenie následkov zásahu, prichádza do úvahy satisfakcia – primerané finančné zadost'učinenie. Po zhodnotení všetkých skutočností prvostupňový súd dospel k záveru, že primeranou satisfakciou je náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 1 659,70 €. Vo zvyšnej časti (8 298,48 €) tento dielčí nárok zamietol.

Krajský súd v Žiline na odvolanie odporcu rozsudkom zo 7. októbra 2010 sp. zn. 10 Co 32/2010 zmenil rozsudok okresného súdu v časti o náhrade škody na veciach v sume 215,76 € a v časti o zaplatenie nemajetkovej ujmy v sume 1 659,70 € tak, že návrh v týchto častiach zamietol a tým, že „v nenapadnutých výrokoch o uložení odporcovi povinnosti zaplatiť navrhovateľovi sumu 1 733,47 eur ako náhradu škody na zdraví a sumu 345,32 eur ako náhradu trov trestného konania, o zamietnutí návrhu vo zvyšku a o rozhodovaní o trovách konania po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej, zostáva rozsudok okresného súdu nedotknutý“. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že vo vzťahu k uplatňovanej škode na veciach po doplnení, resp. zopakovaní dokazovania, na rozdiel od okresného súdu, ktorý použil voľnú úvahu (§ 136 O.s.p.) vychádzajúc z preukázaného základu tohto (čiastkového) nároku, dospel k záveru, že nie je preukázaný ani základ dotknutého nároku, t.j. samotné poškodenie vecí. Aj keď je nepochybné, že roztrhnutie hornej pery vyvoláva pomerne značné zakrvácanie v oblasti tváre/úst, čím je nadväzne splnená hypotéza, že útokom odporcu

na navrhovateľa mohlo dôjsť k zakrvácaniu/zašpineniu odevov, prípadne aj obuvi navrhovateľa, navrhovateľ však nijako nepreukázal predmetné znečistenie, a už vôbec nie znehodnotenie vecí, t.j. ich znečistenie krvou v takom rozsahu, že ich nebolo možné ďalej používať a museli byť vyhodené. Poškodenie vecí v rozsahu vylučujúcom ich ďalšie bežné používanie potvrdil len navrhovateľ a jeho rodičia, u ktorých osôb je celkom prirodzene daná určitá miera tendenčnosti a účelovosti, podmienená snahou „pomôcť synovi“. Vo vyjadreniach samotného navrhovateľa, ako i vo vyjadreniach navrhovateľa a jeho rodičov, sú však značné rozpory. Zamietnutie návrhu aj v časti okresným súdom priznanej nemajetkovej ujmy 1 659,70 € odvolací súd odôvodnil tým, že síce možno súhlasiť s navrhovateľom, že zníženie vážnosti a dôstojnosti (príkladmo uvedené v § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka) nie je nevyhnutnou podmienkou pre priznanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy s tým, že podstatným pre vyhoviecie návrhu na finančné zadostučinenie je zásah do práva na ochranu osobnosti, ktorého intenzita dosahuje určitý stupeň, navrhovateľ však v danom ohľade nepreukázal a v podstate konkrétne ani (skutkovo) netvrdil, že by došlo k tak výraznému zásahu do jeho fyzickej integrity, ktorý by podmieňoval priznanie aj peňažnej satisfakcie. Zdôraznil, že už okresný súd jednoznačne uzavrel, že pri útoku odporcu na navrhovateľa nedošlo k zásahu do psychickej stránky osobnosti navrhovateľa a rovnako vylúčil navrhovateľom tvrdené vystavenie ho ponižujúcemu zaobchádzaniu zo strany odporcu, ktoré skutkové zistenia a z nich vyplývajúce (právne) závery navrhovateľ nijako nespochybňoval. Predmetom právneho posúdenia v odvolacom konaní tak zostala len závažnosť zásahu do fyzickej integrity navrhovateľa. V tejto súvislosti sa odvolací súd stotožnil s konštatovaním odporcu, že nie každý útok na zdravie, resp. telesnú integritu osoby, je zároveň (kvalifikovaným) zásahom do práva na ochranu jeho osobnosti. Následky takýmto útokom sú prioritne sanované prostredníctvom náhrady škody na zdraví (bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia), ktoré nároky majú tiež nemajetkovú povahu. Zároveň podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je vždy – v závislosti od individuálnych okolností konkrétneho prípadu – existencia závažnej ujmy. Pritom však nie sú rozhodujúce subjektívne pocity osoby, do osobnostných práv ktorej bolo zasiahnuté, ale objektívne hľadisko. V súdnej veci nedošlo k takému závažnému zásahu do fyzickej integrity navrhovateľa – neboli mu spôsobené tak vážne zranenia, ktoré by si vyžadovali satisfakciu aj prostredníctvom inštitútov ochrany osobnosti. Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch nemá charakter „občianskoprávneho trestu“, ktorý by mal eventuálne „dopĺňať“ trest uložený v trestnom konaní. Nakoľko okresný súd si rozhodnutie o trovách konania vyhradil na samostatné uznesenie, odvolací súd v zmysle § 224 ods. 3 O.s.p. o náhrade trov

odvolacieho konania nerozhodoval s tým, že (aj) o tejto časti trov prebiehajúceho konania rozhodne prvostupňový súd.

Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu vo výroku, ktorým zmenil rozsudok okresného súdu v časti o náhrade škody na veciach a v časti o zaplatenie nemajetkovej ujmy tak, že návrh zamietol, podal navrhovateľ dovolanie z dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 písm. f/ O.s.p. a podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. Navrhol dovolaciemu súdu, aby v napadnutej časti rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V dôvodoch dovolania uviedol, že odvolací súd zvolil v prejednávanej veci formalistický postup, ktorým za použitia svojvoľnej argumentácie odôvodňuje zrejmu nespravodlivosť. Poukázal na to, že zo skutkového stavu zisteného súdom prvého stupňa vykonaním dokazovania pred súdom, ktorý nebol zmenený ani opakovaním výsluchu svedkyne I. R. odvolacím súdom, rozhodne nevyplýva záver odvolacieho súdu o neunesení dôkazného bremena navrhovateľom. Zničenie oblečenia a obuvi rozsiahlymi škvrnami od krvi s nemožnosťou vyčistenia je preukázané dôkazmi, pričom dôkazom v zmysle Občianskeho súdneho poriadku je aj výpoveď účastníkov konania a výpovede svedkov. V tejto súvislosti odvolaciemu súdu vytkol, že v podstate obvinil svedkov – rodičov navrhovateľa z podania nepravdivých svedeckých výpovedí len preto, že je ich syn. Príbuzenský vzťah medzi svedkom a účastníkom konania nemôže bez ďalšieho byť dôvodom, pre ktorý je svedecká výpoveď ako dôkaz neakceptovateľná. Za situácie, keď sa nezachovali doklady preukazujúce kúpnu cenu daru, ktorého predmetom bolo zničené oblečenie a obuv, súd prvého stupňa správne pri ustálení výšky škody na znehodnotených veciach použil voľnú úvahu, ktorú navrhovateľ ani nenamietal. Úvahy a závery odvolacieho súdu vo vzťahu k zamietnutiu návrhu o náhradu škody na veciach sú svojvoľné. Rozhodnutie o zamietnutí náhrady nemajetkovej ujmy a jeho dôvody sú arbitrárne a nepreskúmateľné. Z rozhodnutia odvolacieho súdu nie je možné zistiť, akým spôsobom vyriešil to, čo bolo v časti návrhu o náhradu nemajetkovej ujmy podstatné, teda či došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv navrhovateľa alebo nie. Pre morálnu satisfakciu navrhovateľa má význam z tohto pohľadu aj samotné odôvodnenie rozsudku, z ktorého bude jasný a čitateľný záver o neoprávnenom zásahu do jeho osobnostných práv. Dovolateľ vyslovil presvedčenie, že úmyselný a bezdôvodný, surový útok na jeho fyzickú integritu na verejnosti s následkom ujmy na zdraví je klasickým príkladom neoprávneného zásahu do jeho osobnostných práv, ochranu ktorých poskytuje § 11 Občianskeho zákonníka. Fyzický útok

vytrénovaného boxera mu spôsobil viaceré zranenia, ktoré si vyžiadali dobu liečenia 7 týždňov, počas ktorej doby bol vážne obmedzený v bežnom spôsobe života. Zlomená sánka si vyžadovala operačný zákrok, tento typ poranenia sa vyznačuje vysokou bolestivosťou, počas liečby poškodený dokonca nemôže prijímať bežnú potravu a je odkázaný na tekutú stravu, ktorú prijíma len s pomocou slamky, pretože nemôže hýbať sánkou. Tieto skutočnosti však nepovažuje odvolací súd za významné pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy bez jasných dôvodov, o ktoré opiera svoj názor, a to napriek tomu, že takýto neoprávnený zásah do osobnostných práv je ukážkovým príkladom pre priznanie nemajetkovej ujmy poškodenému. V tejto súvislosti dovolateľ poukázal na niektoré rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, Ústavného súdu Slovenskej republiky a judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva. Pokiaľ ide o námietku dovolateľa, že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., túto opiera o absenciu riadneho odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu primárne v časti týkajúcej sa náhrady nemajetkovej ujmy.

Odporca v písomnom vyjadrení k dovolaniu toto navrhol zamietnuť a navrhovateľa zaviazat' na náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že dovolanie navrhovateľa je dôvodné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vydanému

v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok. O takýto rozsudok v danom prípade ide.

V zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný v dovolaní uplatnenými dovolacími dôvodmi a rozsahom dovolania. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť skúmať vždy (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.), či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p., pričom nezistil existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonom ustanovení. Nezistil ani podmienky prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., na ktoré poukazoval dovolateľ. Dovolateľ v súvislosti s tvrdením procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. namieta porušenie jeho práva na spravodlivý súdny proces.

K odňatiu možnosti konať pred súdom malo podľa jeho názoru dôjsť tým, že odvolací súd svoje rozhodnutie (primárne) v časti týkajúcej sa náhrady nemajetkovej ujmy náležite neodôvodnil.

Dovolací súd po preštudovaní spisu dospel k záveru, že táto námietka navrhovateľa nie je dôvodná.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Výklad opodstatnenosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku má obsahovať odôvodnenie rozsudku. Účelom odôvodnenia je predovšetkým doložiť správnosť rozsudku; zároveň je aj prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutia. Citované ustanovenie § 157 ods. 2 O.s.p. dáva súdom dostatočný návod na to, aké má byť odôvodnenie rozsudku.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESĽP. Judikatúra tohto súdu však nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 – A, s. 12, § 29).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že účasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedeného konštatuje, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v odvolacom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04). Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04).

V danom prípade, aj keď je možno odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu stručnejšie, podľa názoru dovolacieho súdu spĺňa zákonné požiadavky kladené na odôvodnenie rozsudku v cit. ustanovení § 157 ods. 2 O.s.p. a samotná skutočnosť, že v súvislosti s priznaním nemajetkovej ujmy v peniazoch dospel odvolací súd k odlišnému právnemu záveru ako prvostupňový súd, nemožno považovať za procesnú vadu, v dôsledku ktorej by navrhovateľovi odvolacím súdom bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Iná je však situácia, pokiaľ navrhovateľ v dovolaní namieta, že rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce použil správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov fyzických osôb a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch účastníkov. Pokiaľ nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd (§ 125 O.s.p.).

Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo včítane toho, čo uviedli účastníci (§ 132 O.s.p.).

Ak možno výšku nárokov zistiť len s nepomernými ťažkosťami alebo ak ju nemožno zistiť vôbec, určí ju súd podľa svojej úvahy (§ 136 O.s.p.).

Posledne citované ustanovenie § 136 O.s.p. umožňuje súdu v prípade, že základ nároku je daný, avšak jeho výšku nemožno dokazovaním spoľahlivo zistiť, aby ju určil vlastnou úvahou na základe dostupných skutkových podkladov. Nejde o založenie neexistujúceho nároku, ale iba o stanovenie výšky nároku, ktorého existencia bola preukázaná. Určenie výšky nároku postupom podľa tohto ustanovenia nie je záležitosťou voľnej úvahy nepodliehajúcej hodnoteniu, základom úvahy je zistenie takých skutočností, ktoré súdu umožnia založiť úvahu na určitom kvantitatívnom posúdení základných súvislostí.

V preskúmvanej veci samotný navrhovateľ v dovolaní pripustil možnosť, že jeho rodičia pochybili, ak si neodložili doklady preukazujúce kúpnu cenu vynaloženú na kúpu

oblečenia a obuvi (ktoré oblečenie i obuv nebolo možné fyzicky v konaní predložiť ako dôkaz), že doklady neodovzdali navrhovateľovi spoločne s darom, ktorého predmetom bolo zničené oblečenie a obuv. Táto skutočnosť však sama osebe neznamená, že by navrhovateľovi nárok na náhradu vecnej škody nevznikol, stala sa len podkladom pre postup podľa § 136 O.s.p. pri hodnotení dôkazov, ktorý postup aj súd prvého stupňa opodstatnene využil. Popretie nároku navrhovateľa na náhradu vecnej škody odvolacím súdom v zásade s odôvodnením, že navrhovateľ sa do stavu dôkaznej núdze (a tým neunesenia dôkazného bremena) dostal pre vlastnú nedôslednosť v procese uplatňovania náhrady škody na veciach s tým, že odvolací súd jednoznačne negoval ako dôkazy výpoveď samotného navrhovateľa a svedecké výpovede rodičov navrhovateľa, potvrdzujúce poškodenie veci v rozsahu vylučujúcom ich ďalšie bežné používanie len preto, že sa jedná o osoby blízke, je neprijateľné a vo svojej podstate nekorešponduje s predchádzajúcim konštatovaním odvolacieho súdu, podľa ktorého je nepochybné, že roztrhnutie hornej pery (čo nebolo sporné – pozn. dovolacieho súdu) vyvoláva pomerne značné zakrvácanie v oblasti tváre/úst, čím je nadväzne splnená hypotéza, že útokom odporcu na navrhovateľa mohlo dôjsť k zakrvácaniu/zašpineniu odevov, prípadne aj obuvi navrhovateľa.

Pokiaľ ide o zmenu a zamietnutie odvolacím súdom návrhu aj v časti prvostupňovým súdom priznanej nemajetkovej ujmy 1 659,70 €, treba uviesť, že právo na ochranu osobnosti predstavuje inštitút, v rámci ktorého sú nedielne chránené jednotlivé čiastkové práva zabezpečujúce občianskoprávnu ochranu konkrétnych stránok osobnosti fyzickej osoby. Predmetom ochrany sú jednak nemajetkové hodnoty a stránky osobnosti človeka (meno, česť, dôstojnosť, súkromie, telesná integrita a pod.). jednak prejavy osobnej povahy (napr. podobizne, zvukové záznamy). Otázkou prípadného negatívneho dotknutia týchto čiastkových práv v rámci práva na ochranu osobnosti treba u každého z nich posudzovať samostatne. Zákon neposkytuje ochranu proti akémukoľvek zásahu, ale len proti takému zásahu, ktorý je neoprávnený a ktorý je spôsobilý privodiť ujmu fyzickej osobe. Pokiaľ došlo k neoprávnenému zásahu do uvedených osobnostných práv, má fyzická osoba dotknutá zásahom právo domáhať sa na súde, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov, odstránili následky neoprávnených zásahov, poskytlo primerané zadosťučinenie. Podaním návrhu na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch sleduje fyzická osoba priznanie materiálnej satisfakcie. Pred podaním takéhoto návrhu nie je nevyhnutné uplatniť právo na poskytnutie morálnej satisfakcie. Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch (ktorej sa navrhovateľ domáha

v prejednávanej veci) môže súd podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka priznať vtedy, ak by sa morálna satisfakcia nezdala postačujúca, najmä ak bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti. Dôvody priznania náhrady sú v tomto ustanovení uvedené len demonštratívne. Zákon tu ustanovuje jedinú podmienku priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorá je splnená vtedy, keď sa nemateriálne zadosťučinenie nezdá postačujúce.

Dôsledkom každého neoprávneného zásahu do práv chránených ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka je určitá ujma. Z hľadiska intenzity zásahu, okolností, za ktorých k nemu došlo a stupňa negatívnych dôsledkov dopadu zásahu na chránené práva sa v praxi môžu vyskytnúť ujmy, ktoré svojou povahou alebo stupňom závažnosti a/ neopodstatňujú ani nemateriálnu ani materiálnu satisfakciu, b/ opodstatňujú (len) nemateriálnu satisfakciu, c/ opodstatňujú tak nemateriálnu, ako aj materiálnu satisfakciu. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (t.j. materiálnej satisfakcie) je vždy, v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu, existencia závažnej ujmy. Za závažnú ujmu treba podľa právneho názoru dovolacieho súdu považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú. Pritom však nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase (v tej istej situácii, prípadne spoločenskom postavení a pod.) vnímala aj každá iná fyzická osoba.

Zatiaľ čo súd prvého stupňa v danom prípade dospel k záveru, že konanie odporcu vykazuje znaky neoprávneného zásahu do osobnostných práv (telesnej integrity), ktorý bol objektívne spôsobilý privodiť (a aj privodil) navrhovateľovi ujmu, bez opodstatnenia daného povahou preskúmvanej veci sa odvolací súd zameral (osvojac si argumentáciu odporcu) zužujúco len na otázku, že nie každý útok na zdravie, resp. telesnú integritáciu osoby je zároveň (kvalifikovaným) zásahom práva na ochranu osobnosti.

Právne závery odvolacieho súdu vyjadrené v odôvodnení dovolaním napadnutého rozsudku, nie sú v plnom rozsahu podložené správnym výkladom ustanovení § 11 a § 13

Občianskeho zákonníka. V dôsledku skutkovo a právne neodôvodneného zamerania pozornosti „výhradne“ na osobu navrhovateľa (ako to vyznieva z kontextu odôvodnenia tejto časti dovolaní napadnutého rozsudku, v ktorom odvolací súd kladie dôraz na závery prvostupňového súdu o tom, že pri útoku odporcu na navrhovateľa nedošlo k zásahu do psychickej stránky osobnosti navrhovateľa) odvolací súd dostatočne právne neposúdil tie otázky, ktoré boli v danom prípade rozhodujúce (napr. ktoré z chránených čiastkových osobnostných práv navrhovateľa boli dotknuté neoprávneným zásahom odporcu, v ktorých smeroch alebo sférach a oblastiach sa prejavila ujma spôsobená navrhovateľovi, aký bol stupeň závažnosti spôsobenej ujmy a pod.). Jeho rozhodnutie je vzhľadom na uvedené neúplné, predčasné a v dôsledku toho vecne nesprávne.

Z uvedených dôvodov dovolací súd dospel k záveru, že navrhovateľ v dovolaní opodstatnene uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., preto rozsudok odvolacieho súdu (v rozsahu napadnutom dovolaní) zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. októbra 2012

JUDr. Ľubor Š e b o, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková